

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

§. Dubitum incidens, An oporteat, Pœnitentem explicare, quòd peccata illa
sit, vel non sit confessus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

tionem tribuit amovere fictionem; remittere verò peccata, non nisi ea, quæ consequuntur Baptismum eodem modo loquitur in *secundo scripto super quartum sententiarum eadem disp. 4. art. 2. ad 1. quod habetur tom. 17. vbi dicit, Baptismum indigere contritione, non ut causa ad destructionem peccati actualis, sed solum ad remouendam fictionem, quæ est contraria dispositio impediens effectum Baptismi. Vbi aperte distinguit inter remotionem fictionis, ad quam conducit contritio, & inter destructionem peccati. Ergo in nostro etiam textu non videtur significare remissionem peccati fictionis per remotionem fictionis, quam tribuit penitentia subsequenti.*

Denique ad exempla martyrij, & Baptismi supra adducta, quando scilicet aliquis in ipso momento martyrij, vel Baptismi, peccaret venialiter, & statim moriretur, quod peccatum virtute martyrij, vel Baptismi deberet auferri: ad hoc, inquam, responderi potest, quod attinet ad peccatum veniale commissum in ultimo instanti Baptismi perfecti, eandem esse difficultatem. Nam sicut diximus peccatum mortale illius instantis non remitti postea virtute Baptismi, sed esse materiam confessionis sequentis, sic dicendum est de veniali, non auferri virtute Baptismi, sed posse remitti postea per confessionem, quia verè fuit peccatum hominis Christiani, & subditi Ecclesiæ: differt tamen à mortali, quia hoc esset necessariò confitendum, non verò veniale, sed posset sine ordine ad clauas deleri per contritionem, aut etiam aliquando per attritionem extra Sacramentum. De facto ergo, quando communiter dicitur eum, qui moritur statim post Baptismum, restitui via ire in celum absque purgatorio; intelligitur, si neque post Baptismum peccauit venialiter, prout potuit in illa brevissima morula vitæ peccare: neque etiam in ipso ultimo instanti Baptismi: alioquin eorum est apud omnes illum indigere purgatorio, si immediate post Baptismum commisit aliquod veniale.

De Martyre aliter dicendum est, concedimus enim ex privilegio Martyrij omnia peccata venialia ei dimitti in ipso mortis momento. Negamus tamen peccatum commissum ipso instanti martyrij remitti virtute martyrij, supponitur enim aliquid impossibile, nempe illo instanti fieri aliquod peccatum veniale. Nam instans martyrij non est illud, quo martyr offert se, vel acceptat mortem pro Christo, aut quo vulneratur, si enim hoc esset iam martyrij virtus, se extenderet non solum ad tollenda peccata illo instanti commissæ, sed etiam posteriora; nam si post lethale vulnus acceptum Martyr peccet venialiter ante mortem, adhuc in instanti mortis remitteretur illud etiam peccatum, nec indigebit purgatorio, alioquin oporteret orare pro multis Martyribus, quis enim scit, an post vulnus acceptum aliquod veniale commiserint? Quod cum absurdum sit, non argueretur iam bene à martyrio ad Baptismum, cum certum sit Baptismum non habere virtutem ad remissionem venialis post ipsum Baptismum commissi. Dicendum ergo est instans martyrij esse illud, quo martyrium consummatur per mortem: martyrio enim per mortem consummato annexitur illud privilegium, & indulgentia omnium peccatorum. Cum ergo non possit fieri peccatum veniale illo ipso instanti, quo homo moritur, quia iam tunc homo non vivit, consequens est, ut non possit virtus martyrij extendi ad remissionem peccati, quod sit illo ipso instanti, quo martyrium perficitur: imò magis hoc repugnat martyrio, quam Baptismo, cum oriatur repugnantia, non solum ex defectu potentie, seu virtutis, sed etiam ex defectu

P. Ioann. de Lugo de Penitentia.

objecti, quia licet possit fieri peccatum ipso instanti baptismi, nullum tamen fieri potest ipso instanti martyrij, quod est idem cum instanti mortis. Et hæc sufficiant de hoc puncto, quod ad praxim, ut diximus, reduci non potest: nunc iam veniamus ad alia magis practica.

SECTIO. II.

Aligna alia dubia de peccatis, quæ sunt materia confessionis, & præsertim de peccatis dubiis.

Primo dubitari potest de peccatis venialibus, an sint materia sufficiens huius Sacramenti? De hoc tamen diximus supra disp. 15. sect. 1. vbi explicuimus, quomodo ex verbis Christi, *quorum remisistis*, &c. colligatur potestas remittendi venialia, licet non colligatur potestas ad illa retinenda.

Secundò dubitari potest de peccatis, quæ iterum iam homo confessus est, & à quibus fuit ritè absolutus, an possint esse materia secundæ confessionis, de quo etiam diximus supra disp. 13. sect. 3. vbi explicuimus quomodo verificentur verba absolventis, & remittendi etiam de peccatis iam antea remissis.

§. I. Dubium incidens; *An oporteat penitentem explicare, quod peccata illa sit, vel non sit confessus?*

Solum pro praxi restat breuiter notandam circa eiusmodi confessiones, in quibus repetuntur peccata præterita, aliquos velle, quod penitens debeat explicare se iam iterum confessum fuisse illa peccata, ne confessarius decipiat, existimans illam esse materiam necessariam confessionis cum non sit. Quod quidem pendet ex altero dubio contrario: an scilicet qui facit confessionem generalem, & confitetur simul aliqua peccata commissæ post ultimam confessionem, quæ nunquam prius confessus erat, debeat explicare illa peccata esse commissæ post confessionem ultimam, ut Confessarius ea excipiat tanquam materiam necessariam. In quo dubio aliqui dicunt debere omnino id explicare: Imò Luthus Turrianus in opusculis Theol. centur. Theol. 4. dub. 7. dicit contrariam sententiam non esse probabilem, nec tutam in praxi, sed potius perniciosam bonis moribus. Huius autem censura adeò rigida nullam protulit rationem affert, nisi quod sæpe necesse est explicare tempus, quo peccatum commissum est. Primum si sit reservatum commissum à Religioso, quod ab eodem in sæculo commissum non est reservatum. Secundò, si penitens nunc sit in proxima occasione peccandi, & iterum relabendi. Tertiò, si penitens habeat consuetudinem præsentem peccandi, debet illam explicare, ut Sacerdos applicet illi medicinam, & iudicet, an sit dispositus ad absolutionem.

Cæterum excessit hic Auctor in censura absque fundamento. Ad primum enim, & secundum facile responderetur, tunc esse obligationem, non quidem dicendi, an sit confessus iterum illud peccatum, sed an sit reservatum, vel an habeat occasionem proximam, quæ quando potest relinqui, arguit illud peccatum, imò indispositionem præsentem, si non relinquitur. Ad tertium: supponit falsum, quod penitens ex se debeat dicere consuetudinem præteritam, nisi interrogetur cum iam peccata præterita ritè confessus est. Alij ergo melius negant talem obligationem penitentis, ut debeat explicare non fuisse antea se confessum illa peccata. Ita Bonacina disp. 5. de Sacram. q. 5. sect. 2. punct. 2. §. 3. diff. 4. n. 5.

Bb 2 Homobonus

Homobonus de Bonis in consult. cas. conf. vol. 2. part. 5. respons. 132. Diana 2. tom. tract. 4. resol. 62. & tom. 3. tract. 3. de conscient. dub. resol. 65. & ante illos S. Thom. Sanch. l. 1. in Decal. c. 10. n. 71. Suar. in præf. disp. 22. sect. 9. qui duo loquuntur in primo casu, quo scilicet non tenetur pœnitens explicare sed iam iterum confessum fuisse illud peccatum, sed posse peccatum antiquum confiteri, non explicando tempus, in quo etiam casu idem dicit Coninch. in præf. disp. 17. dub. 8. n. 69. Rationes autem probant in utroque casu; quia scilicet peccatum idem est, siue illud antea confessus fuerit, siue non, nisi forte mutatio temporis afferat secum circumstantiam specie diuersam, vt se accuset coniugatus de peccato contra castitatem commisso, quando erat solutus: nisi enim explicetur tempus, Confessarius apprehendet speciem adulterij, quando verò peccatum idem est, non est, cur debeat explicari circumstantia temporis. Cum ergo peccatum idem sit, siue antea illud confessus fuerit, siue non, nec illa circumstantia variet illo modo peccatum, non est, cur debeat necessariò explicari. Quæ quidem ratio non solum probat in sententia negante obligationem explicandi circumstantias notabiliter aggravantes intra eandem speciem; sed etiam in scientia contraria. Vnde Suar. & Sanchez qui dicunt debere explicari illas circumstantias, adhuc negant hoc debere explicari. Ratio autem est, quia circumstantia illa non se habet ex parte peccati; sed ex parte pœnitentis, quare illa non explicata, adhuc explicatur totum peccatum secundum totam suam gravitatem specificam, & secundum circumstantias omnes ipsum aggravantes.

48. Obiiciunt, quia magis distat peccatum remissum à non remisso, quam veniale à mortali: nam ens, & non ens magis distant, quam ens magnum, & parvum, sed pœnitens debet explicare eam circumstantiam, quæ facit, quod peccatum transeat de veniali in mortale, vel è contra: vnde qui odium habuit, vel occidit sine advertentia plena, debet explicare defectum advertentia plenæ: Ergo debet etiam explicare, an confessus sit illud peccatum, vel non sit confessus, cum ea circumstantia transferat de materia necessaria in non necessariam, quæ est plusquam differentia specifica in genere moris.

49. Respondetur distinguendo maiorem: magis distat secundum statum præsentem, concedo: magis distat secundum statum, quem habuit, quando fuit commissum, nego: & tunc negatur consequentia. Pro cuius declaratione, advertet, peccatum non esse materiam confessionis, provt est habituale, seu provt habet maculam habitualemente perseverantem: nam pœnitens non se accusat de peccato habituali, nec de perseverantia maculæ, sed præcisè de actu præterito, & de peccato actuali, quod fuit. Alioquin si peccatum fuisset paulò post per contritionem deletum, deberet etiam explicari, illa circumstantia. Cum ergo solum detur pro materia actus peccati, provt fuit, quando fuit commissum: & provt sic non sit differentia inter illud, quod iam nunc est ablatum per confessionem præcedentem, & quod non est ablatum; consequens est totam illam differentiam esse extrinsecam, & per accidens in ordine ad accusationem. Peccatum autem veniale, & mortale differunt penes id, quod habuerunt, quando fuerunt commissæ: quare differentia illa explicanda omninò est, quando deferuntur ad hoc iudicium.

50. Dicunt: Confessarius potest interrogare, & pœnitens debet respondere, an confessus iterum sit illud peccatum: ergo illa etiam circumstantia ne-

cessariò explicanda est in confessione præfenti. Respondetur, idem argumentum fieri posse de circumstantiis aggravantibus intra eandem speciem, quæ pœnitens interrogatus non potest negare, licet ipse de se illas explicare non teneatur. Admissio itaque antecedenti, negatur consequentia, quia multa potest, & aliquando debet interrogare Confessarius ad melius exercendum suum munus, quæ pœnitens non interrogatus explicare non tenetur, vt dicemus infra sectione sequenti.

Sed contra hoc virget, quod hæc circumstantia necessaria omninò est ad hoc, vt Confessarius possit prudenter imponere pœnitentiam; nam leuiorem debet imponere pro peccatis iam iterum puniis in alia confessione, quam pro nunquam puniis: ergo non potest pœnitens illam tacere. Respondetur, multa alia sunt, quæ possunt Confessarium prudenter mouere ad minuendam, vel augendam pœnitentiam, quæ tamen non debet pœnitens explicare, vt, g. quod pœnitens intensum, vel remissum dolorem habeat de peccatis; quod ex se aliunde plura satisfactoria opera exerceat; quod peccatum fuerit cum intentione, & maiori affectu admissum, quantitas etiam maior, vel minor furti iuxta sententiam probabiliorem, quod eiusmodi circumstantiæ aggravantes non debent explicari. Quomodo autem Concilium Tridentinum vtatur ea ratione, & ex obligatione imponendi pœnitentiam colligat necessitatem explicandi circumstantias mutantes speciem, dicemus postea dista sect. seq.

Dices adhuc: pœnitens dicens se velle facere confessionem generalem, eo ipso indicat peccata illa, quæ confitetur esse antiqua & non proximè commissæ: sed si expressè diceret ea peccata esse antiqua, deciperet graviter confessarium; ergo idem erit, si implicite id dicat: nam explicite, & implicite quoad hoc non videntur differre: Ad hoc aliquis fortasse diceret pœnitentem sufficienter declarare suum peccatum, etiam si expressè diceret illud fuisse factum anno præterito, cum factum sit hoc mense: quia illa circumstantia videtur esse omninò extrinseca: sicut si diceret se, dum esset velitus, odio habuisse Petrum, cum tamen esset tunc in lecto nudus; nam odium idem est, & secundum se totum declaratur.

Aliundè verò videtur non sufficere illam confessionem, quia iuxta probabilem satis sententiam, quam ex Philosophia suppono, actiones, & actus voluntatis durant seipsum, atque adeò assignantur essentialiter ad talem durationem: vnde actus voluntatis, qui sit hodie, non est idem cum eo, qui pertinet fieri anno præterito: ergo si dico me peccasse anno præterito, non confiteor peccatum, quod feci hodie, sed aliud distinctum, quod nunquam feci. Vnde, sicut si ille, qui occidit Petrum fratrem Confessarii, dicat se occidisse alium, nempe Ioannem, ne Confessarius suspicetur, quod occiderit eius fratrem; hic non videtur sufficienter confiteri; quia non confitetur peccatum, quod fecit, sed aliud, quod non fecit: sic in nostro casu, qui dicit se non peccasse hodie, sed anno præterito, non dicit peccatum, quod fecit, sed aliud, quod non fecit.

Quidquid sit de hoc, ad obiectionem propositam facile respondetur, in nostro casu pœnitentem, licet non omninò explicet distinctè suum peccatum, imò vellet, quod Confessarius intelligat de alio; verè tamen habere intentionem illud confitendi, atque idè de illo loqui, nec aliquid contrarium dicere. Nec obstat, quod dicat se velle confessionem generalem facere; per hoc enim non dicit se velle confiteri sola peccata antiqua, sed velle se etiam illa comprehendere; nam confessio